

Beslissing van 1 december 1995, nr. 95-C/C-43

Inzake:

N.V. BEKAERT,
met maatschappelijke zetel te 8550 Zwevegem, Bekaertstraat 2,

en

de S.A. TREFILEUROPE,
een naamloze vennootschap naar Frans recht met maatschappelijke zetel te 01000 Bourg-en-Bresse
(Frankrijk), Avenue de Lyon, 25.

Gezien de aanmelding van een concentratie van partijen voornoemd gezamenlijk ingediend op 30.10.1995;

Gezien de stukken van het dossier en het gemotiveerde verslag van de Dienst voor de Mededinging overgemaakt aan de Raad op 21.11.1995;

Gezien de memorie van antwoord;

Gehoord het verslag van de Dienst voor de Mededinging;

Gehoord partijen in hun toelichtingen;

De aanmeldende partijen zijn ondernemingen in de zin van art. 1 van de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging.

De activiteiten van Bekaert situeren zich op het vlak van staaldraadtrekkerij in het algemeen en Tréfileurope is eveneens actief in de staaldraadtrekkerij.

Op 23.10.1995 bereikten Bekaert en Tréfileurope een overeenkomst waardoor Bekaert de controle verkreeg over alle aandelen van Tréfilest, dochteronderneming van Tréfileurope en actief in de staaldraadtrekkerij.

Het doel van de voorgenomen concentratie bestaat in de eerste plaats in de verdere positionering van Bekaert op de Franse markt. Om die reden wordt de commerciële organisatie van Tréfilest enkel in Frankrijk overgenomen en wordt het produktengamma van Bekaert uitgebreid onder meer met produkten die vooral op de Franse markt zijn gericht.

De aangemelde concentratie is een concentratie in de zin van art. 9, § 1,b van de wet.

Uit de stukken blijkt dat zowel de omzeldrempel als de marktaandeeldrempel werden overschreden zodat de concentratie onderworpen is aan de voorafgaande goedkeuring van de Raad.

De overeenkomst van 23.10.1995 werd aangemeld op 30.10.1995, zijnde binnen de wettelijke termijn.

De relevante geografische markt is het volledig Belgische grondgebied.

1. De betrokken markten:

- Staaldraad: op de markt van zacht staaldraad heeft de overname slechts een marginale invloed, de markt van hard staaldraad is geen betrokken markt.
- Afrasteringen: de sector van de afrasteringen bestaat uit twee markten, enerzijds de landbouw-afrasteringen en anderzijds de residentiële en industriële afrasteringen. De aanmeldende partijen stellen dat deze twee markten niet alleen bestaan uit de klassieke staaldraadprodukten maar dat hier ook een aantal directe en indirecte substitutieprodukten dienen bijgenomen te worden evenals de produkten palen en poorten.

De definitie van de "betrokken productenmarkt" wordt als volgt begrepen door de Europese Commissie:

"De relevante productenmarkt bestaat uit de contractproducten alsmede alle andere producten die identiek of gelijkwaardig zijn aan de eerstgenoemde producten... De betrokken producten moeten onderling verwisselbaar zijn. Of zulks het geval is, moet vanuit een gezichtspunt van de consument worden beoordeeld waarbij in principe de eigenschappen van de producten, de prijs ervan en het doel waarvoor zij bestemd zijn, te samen worden beschouwd" (memorie van toelichting bij de Mededingingswet, p. 16).

Strikt genomen zijn palen en poorten geen staaldraadproducten maar wel noodzakelijke onderdelen van elke afrastering zodat ze als een onderdeel van de afrasteringsmarkten kunnen beschouwd worden.

Er is sprake van substitueerbaarheid aan de vraagzijde wanneer de producten in kwestie door de gebruiker op grond van hun eigenschappen, hun prijs en hun gebruik als gelijksoortig werden beschouwd. Er is substitueerbaarheid aan de aanbodzijde wanneer een onderneming bij de bepaling van haar commercieel gedrag rekening moet houden met de mogelijkheid dat een andere onderneming zich op de betrokken markt begeeft.

Substitueerbaarheid aan de vraagzijde:

Er bestaat geen twijfel wat betreft de substitueerbaarheid van landbouw gazen zoals prikkeldraad en schapengas door elektrische afsluitingen. De eigenschappen van electric fencing en de gazen als mede hun prijzen zijn vergelijkbaar en hun gebruik is volledig substitueerbaar.

Wat betreft de substitueerbaarheid van de klassieke staaldraadafrasteringen door houten, plastic en smeedijzeren afrasteringen: de betrokken producten worden samen met de staaldraadafrasteringen aan de consument aangeboden om tuinen en weiden of te sluiten en dit door dezelfde verkopers en plaatsers. Trouwens de sectie "*afsluitingen*" in de Gouden Gids bevat alle soorten afsluitingen die aan de behoefte van de consument om "*af te sluiten*" voldoen. De catalogi en de folders van de grote distributieketens stellen staaldraadafrasteringen voor naast houten, plastic en smeedijzeren afrasteringen. De staalproducten en de substitutieproducten zijn alle op hetzelfde doel en op dezelfde doelgroep gericht en qua prijsniveau vergelijkbaar.

Het feit dat producten uit andere materialen zijn vervaardigd hoeft niet noodzakelijk te leiden tot de conclusie dat zij niet tot dezelfde markt zouden behoren. De omstandigheid dat voor de keuze van een bepaald product een subjectieve overweging bij de consument meespeelt kan niet determinerend zijn voor de definitie van de productenmarkt.

Substitueerbaarheid aan de aanbodzijde.

Bij de bepaling van haar commercieel gedrag moet Bekaert rekening houden met de mogelijkheid dat een andere onderneming zich op de markt begeeft: over het algemeen zijn de nodige investeringen laag met uitzondering van de gelaste geplastificeerde gazen; de uitrusting en de technologie zijn gemakkelijk aan te schaffen. De grondstoffen zijn onbepaald beschikbaar en er bestaan ook geen wettelijke beperkingen op de toetreding tot de markt. Er is een groeiende aanwezigheid op de markt van de Oost-Europese en Aziatische producenten die van de mogelijkheid genieten om aan zeer lage loonkosten te produceren en op basis daarvan naar West-Europa uit te voeren.

De ingevoerde producten bereiken reeds het kwaliteitsniveau van de West-Europese producten. Het is te verwachten dat er nog ondernemingen tot de markt zullen toetreden gelet op de inkoopmacht van de aankoopcombinaties (landbouw), van de aankoopcentrales van distributiebedrijven (residentiële en industriële markt) en van de industriële klanten (industriële toepassingen) die de traditionele aanbieders onder druk kunnen zetten en de nieuwkomers een kans kunnen geven.

- Staaldraadproducten voor industriële toepassingen: op de markt van de industriële toepassingen heeft de overname slechts een marginale invloed.
- Bouwstaalmatten: maken geen betrokken markt uit.

2. De invloed van de concentratie op de concurrentiële situatie:

Elke overname door een Belgische onderneming van een onderneming in het buitenland zal in min of meerdere mate een weerslag hebben op de Belgische markt. Indien een Belgische onderneming op de internationale markt een betekenisvolle rol wil spelen, moet zij een omvang hebben die haar op een niveau van de relatief kleine Belgische markt meteen een belangrijk marktaandeel geeft. Slechts door internationalisering van haar activiteiten kan Bekaert de werkgelegenheid in haar kernactiviteiten in België veilig stellen.

De machtspositie zoals gedefinieerd in art 1 b van de wet moet in concreto worden beoordeeld. Zij bestaat ten aanzien van het actuele en potentiële aanbod van of de vraag naar de betrokken produkten of produkten die voor de betrokken produkten substitueerbaar zijn:

"Hoe waarschijnlijker potentiële concurrentie, hoe onwaarschijnlijker is het bestaan van een machtspositie. Ook al is een ondernemer een volkomen monopolist, zelfs dan bezit hij nog geen machtspositie wanneer een politiek van te hoge prijzen nieuwkomers tot de markt zou aantrekken. Wanneer een onderneming bij het uitstippelen van haar prijzenbeleid rekening moet houden met de mogelijkheid van nieuwe markttoetredingen is zij niet in staat zich volkomen onafhankelijk te gedragen ten aanzien van haar concurrenten. Toegangshindernissen (barriers to entry) (...) vormen een onlosmakelijk onderdeel van de evaluatie van het marktaandeel van de onderneming, naar wiens machtspositie wordt gepeild. (...) De onderneming in machtspositie is een "price-maker"; de competitieve onderneming is een "price-taker". (R. Van Den Bergh, Het misbruiktoezicht op ondernemingen in machtspositie naar Europees en Belgisch recht. Beschouwingen bij recente ontwikkelingen, TPR 1986).

Het actuele en potentiële aanbod van - alsook de vraag naar niet-Bekaert staaldraadafrasteringen en houten, plastieken, elektrische en smeedijzeren afrasteringen is reëel. Als gevolg daarvan wordt de aanbod - en de prijspolitiek van Bekaert bepaald door de markt.

Wat de staaldraadprodukten betreft is de invoer uit het buitenland meer bepaald uit Italië, Spanje, Oost-Europa en Azië een constante correctie op enige poging van om het even welke marktdeelnemer om prijzen te bepalen zonder rekening te houden met de markt.

Wat de substitutieprodukten betreft is de vooruitgang van de markt in houten en plastieken afrasteringen een evolutie die Bekaert niet kan negeren en die haar verplicht met deze vooruitgang rekening te houden zowel op het vlak van de prijspolitiek als op het vlak van de ontwikkeling van nieuwe produkten.

Ten aanzien van haar afnemers en van de consument bevindt Bekaert zich niet in een onaantastbare machtspositie: zoals hierboven reeds uiteengezet is de inkoopmacht van de aankoopcombinaties (landbouw) van de aankoopcentrales van distributiebedrijven (residentiële en industriële markt) en van de industriële klanten (industriële toepassingen) groot. Deze georganiseerde afname kan de traditionele aanbieders onder druk zetten en de nieuwkomers een kans geven.

"De machtspositie in de zin van art. 86 EEG-Verdrag duidt op een absolute marktmacht. Dit betekent dat de machtspositie, op de markt waar zij wordt ingenomen, bestaat jegens alle afnemers of leveranciers en jegens alle concurrenten. De afhankelijkheid van bepaalde afnemers laat niet toe aan de aanbiedende onderneming een machtspositie toe te schrijven" (Van Den Bergh, idem).

Dat het begrip machtspositie steeds in concreto dient te worden beoordeeld blijkt uit de beschikkingen van de Europese Commissie. Hoge marktaandelen kunnen een indicatie zijn van het bestaan van een machtspositie doch dat is niet automatisch het geval.

In casu bereiken Bekaert en Tréfilest enkel in het geval er geen rekening wordt gehouden met de substitutieprodukten - quod non - hoge marktaandelen. Bekaert kan echter niet onafhankelijk handelen noch ten aanzien van haar concurrenten, (Bekaert is "price-taker", geen "price-maker") noch ten aanzien van haar afnemers (cfr. macht van de aankoopcentrales) of ten aanzien van de uiteindelijke consument.

Het begrip "misbruik" werd door het Europees Hof van Justitie als volgt gedefinieerd:

"Een objectief begrip, betrekking hebbend op de gedragingen van een dominerende onderneming, die de structuur kan beïnvloeden van een markt waar, juist door de aanwezigheid van die onderneming, de mededinging reeds is verzwakt en die met andere middelen dan bij een normale, op ondernemersprestatie berustende competitie van goederen of diensten gebruikelijk zijn, het behoud of de ontwikkeling van het nog op die markt aanwezige concurrentieniveau kunnen verhinderen".

Het door Bekaert gehanteerde distributie- en kortingsysteem is geen restrictieve mededingingspraktijk in de zin van art. 3 van de Mededingingswet. Kortingen waar tegenover een economische tegenprestatie van de afnemer staat, zijn verenigbaar met art. 3 van de Mededingingswet. Het staat de afnemers volledig vrij om concurrerende staaldraadprodukten en/of substitutieprodukten te betrekken en te verkopen.

De aangemelde concentratie belemmert niet in merkbare mate de daadwerkelijk mededinging op de betrokken markten om de volgende redenen:

- er bestaat geen merkenloyauteit
- er is grote markttoegankelijkheid van buitenlandse producenten die ten gevolge van hun lage loon kost en in sommige gevallen ten gevolge van een muntdevaluatie, hiervan gebruik maken;
- de concurrenten beschikken over alternatieve bevoorradingsbronnen;
- er bestaat een grote markt in substitutieprodukten;
- de omzet van de over te nemen onderneming op de Belgische betrokken markt is niet zo groot.

OM DEZE REDENEN,

De Raad voor de Mededinging,

verzet zich niet tegen deze concentratie vermits er geen ernstige twijfel bestaat over de toelaatbaarheid. Aldus uitgesproken op 1 december 1995 door de kamer van de Raad voor de Mededinging samengesteld als volgt: de heer Michel HANDSCHOEWERKER, Kamervoorzitter, de heren Jozef VAN OOTEGHEM, Paul EECKMAN en Ludo CUYVERS, leden.